

Raport za rok 2022 z wykonania i efektów realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024

W świetle przepisu art. 4¹ ust. 2 pkt 2b ustawy z dnia z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przekłada się radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego po roku, którego raport dotyczy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 zwany dalej „Programem” został przyjęty uchwałą Nr LVII/516/2022 Rady Miejskiej z dnia 29 marca 2022 r., zmienionej uchwałą Nr LX/533/2022 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 26 maja 2022r. oraz uchwałą Nr LXXV/625/2022 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 28 grudnia 2022 r. Realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Źródłem finansowania programu są środki pochodzące z opłata za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych. Planowaną kwotę środków z tego tytułu na dany rok określa Preliminarz wydatków, który w 2022 r. stanowił 600.000 zł (550.000 zł z rozdziału 85154- przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz 50.000 zł z rozdziału 85153 – zwalczanie narkomanii).

Realizacja wydatków w przedmiotowym okresie wyniosła – 481.774,57 zł (80,29 %) tj. rozdział 85154 - 434.774,63 zł (79,05%) oraz rozdział 85153 - 46.999,94 zł (94,00%).

Głównym celem Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania napojów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem Programu są także zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2022 podjęto następujące działania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem:

1) Współpraca z NZOZ Psycho-Med Centrum Diagnostyczno-Psychologiczne w Pułtusku przy ul. 3 Maja 5 oraz Zespołem Przychodni Specjalistycznych Al-Med przy ul. Żwirki i Wigury 2 w Pułtusku.

Liczba osób korzystających z leczenia w Poradniach Uzależnień z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz uzależnieniami behawioralnymi

Wskaźnik	NZOZ Psycho-Med Centrum Diagnostyczno- Psychologiczne	Zespół Przychodni Specjalistycznych AL-MED Poradnia Zdrowia Psychicznego
1. Liczba osób uzależnionych, którym udzielono świadczeń	60	294
2. Liczba osób współuzależnionych, którym udzielono świadczeń	30	138
3. Liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono porad lub świadczeń	30	15
4. Liczba osób z problemem narkotykowym, którym udzielono porad lub świadczeń	8	20
5. Liczba osób z problemem dotyczącym uzależnień behawioralnych	40	2
6. Liczba osób, które ukończyły podstawowy program psychoterapii uzależnień	10	10
7. Liczba osób, które ukończyły program psychoterapii ponadpodstawowej	2	-

2) W ramach zwiększania dostępności pomocy dla osób będących w kryzysie posttraumatycznym dofinansowano konsultacje psychologiczne oraz grupy wsparcia zorganizowane w Poradni „Al-Med” S.C.” Ryszard Błażewicz, Monika Palka przy ul. Żwirki i Wigury 2 w Pułtusku – **koszt 9.840,00 zł**. Adresatami konsultacji były osoby pozostające w kryzysie, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej z powodu stanu zdrowia, uzależnienia osoby z najbliższej rodziny, sytuacji rodzinnej. Konsultacje były realizowane w okresie od 09.08.2022 r. do 15.12.2022 r. dla 20 osób (59 godzin spotkań grupowych oraz 23 godziny w formie konsultacji indywidualnych).

3) Na tablicach informacyjnych, stronach internetowych oraz profilach społecznościowych podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych zamieszczone zostały informacje na temat dostępnych form i miejsc pomocy osobom, rodzinom z problemami alkoholowymi, narkotykowymi oraz dla rodziców i nauczycieli potrzebujących wsparcia w zakresie cyberprzemocy i zagrożeń związanych z nowymi technologiami oraz dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych. Udostępniano również informacje o działaniach profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy poprzez wywieszanie plakatów informacyjnych.

4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w Pułtusku dyżuruwała 2 razy w tygodniu (poniedziałki i środy w godz. 14.00 -16.00) w siedzibie Miejskiego Ośrodka

Pomocy Społecznej w Pułtusk przy ul. 13 Pułku Piechoty 1. GKRPA obsługiwała osoby, które chciały zgłosić problem alkoholowy i uzyskać pomoc, jak również osoby uzależnione.

Łącznie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 34 wnioski dotyczące zgłoszenia osób nadużywających alkoholu, wobec których należało podjąć stosowne działania, wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z 28 osobami, które zgłosiły się na wezwania, Komisja przeprowadziła rozmowy motywujące do podjęcia leczenia. Jednocześnie osoby te zostały skierowane do miejscowych poradni uzależnień, celem przeprowadzenia diagnozy i podjęcia psychoterapii, będącej podstawową metodą leczenia uzależnień. W dalszej kolejności udział tych osób w terapii uzależnień był monitorowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk. Wobec 20 osób, które nie zgłosiły się na dwukrotne wezwanie celem odbycia rozmowy motywacyjnej do leczenia, bądź nie podjęły psychoterapii, lub ją przerwały skierowano wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk w roku 2022 to **koszt 57.972,00 zł**. Opłaty sądowe, w tym za opinie biegłych sądowych i dojazdu wyniosły – **8.321,00 zł**.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1) W ramach udzielania wsparcia rodzinom z problemami funkcjonował Interdyscyplinarny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk przy ul. 13 Pułku Piechoty 1 (30 godzin w miesiącu w okresie od 02.01.2022 r. do 31.12.2022 r.) udzielający stosownych porad i konsultacji: liczba porad 221, liczba rodzin 98, liczba osób 265, w tym:

- prawnik: 55 porad (55 rodzin, 113 osób w rodzinach),
- psycholog: 33 porady (27 rodzin, 96 osób w rodzinach),
- terapeuta uzależnień: 133 porady (16 rodzin, 56 osób w rodzinach).

Najczęściej zgłaszane problemy podczas pełnienia dyżurów specjalistów dotyczyły przemocy psychicznej, fizycznej w rodzinach, alkoholizmu jednego z członków rodziny, warunków mieszkaniowych, spraw rozwodowych i alimentacyjnych. Ofiarom przemocy udzielono porad i konsultacji mających na celu przerwanie przemocy poprzez kierowanie do właściwych instytucji.

Koszt funkcjonowania Interdyscyplinarnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnym wyniósł **38.846,80 zł**.

2) Na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (świetlica „Słonecznikowa Brać” w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk), która stanowiła środowisko terapeutyczne i opiekuńcze dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Świetlica funkcjonowała przez cały rok, przez 5 dni w tygodniu w dni robocze 8.00-18.00 (z miesięczną przerwą w okresie wakacyjnym). Pobyt w świetlicy był nieodpłatny. Na zajęcia w świetlicy w 2022 r. zostało skierowanych 34 dzieci z rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Opiekę nad dziećmi sprawowało 2 wychowawców z wykształceniem pedagogicznym.

Dofinansowanie udziału w programach opiekuńczo-wychowawczych w placówce wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych wyniosło – **22.879,13 zł**.

3) W siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w szkołach i instytucjach na terenie gminy Pułtusk udzielających pomocy rodzinom, w których występują problemy z przemocą w rodzinie zamieszczone zostały informacje z numerami telefonów oraz adresami instytucji i placówek działających na rzecz osób pokrzywdzonych na terenie gminy Pułtusk. Rozpowszechniano plakaty, oraz ulotki o tematyce związanej z występowaniem przemocy.

4) Gmina uczestniczyła w kampanii „Reaguj na przemoc”, w ramach której zostały zakupione i rozdysponowane materiały profilaktyczne do szkół na terenie gminy (ulotki, broszury, plakaty w ilość 1 230 szt. - **koszt 2.460 zł**). Adresatami kampanii byli uczniowie i znaczna część ich rodziców. Celem kampanii było zwiększenie społecznej gotowości do reagowania w sytuacjach, gdy podejrzewają, albo widzą, że dziecko doświadcza przemocy. Kampania miała na celu uświadomienie osobom doznającym przemocy i świadkom, gdzie mogą szukać pomocy, zachęcanie do przerwania milczenia i korzystania z różnych dostępnych form wsparcia. Informowano świadków, że nie mogą milczeć, a zgłaszanie przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu dziecka jest obowiązkowe.

5) Członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie brali udział w szkoleniu na temat „Procedura Niebieskie Karty – krok po kroku. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Najważniejsze propozycje zmian w projekcie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej” oraz szkoleniu na temat „Przemoc Domowa” - nowe obowiązki samorządów z zapowiedzi nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W szkoleniach wzięło udział 24 osoby.

Ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych sfinansowano 1 szkolenie dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej – **koszt 490,00 zł**.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

1) W ramach wspierania profilaktyki w placówkach oświatowych na terenie gminy zrealizowano programy rekomendowane w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego „Fantastyczne Możliwości”, „Domowi Detektywi”, „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, „Archipelag Skarbów”:

a) realizacja programu „Fantastyczne Możliwości” oraz „Domowi Detektywi” odbyła się w okresie od 21.03.2022 r. do 23.06.2022 r. w 6 szkołach podstawowych gminy Pułtusk: w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 im. Klaudyny Potockiej w Pułtusku, w Zespole Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku, w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Pułtusku, w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4 im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku, w Zespole Szkolno-Przedszkolny w Przemiarowie oraz w Publicznej Szkole Podstawowej im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie. Adresatami programu „Fantastyczne Możliwości” było 87 uczniów i 6 nauczycieli, zaś „Domowych Detektywów” - 180 uczniów

i 11 nauczycieli. Koszt realizacji „Fantastycznych Możliwości” wyniósł **7.532,74 zł**, zaś „Domowych Detektywów” - **11.676.60 zł**;

b) realizacja programu „Archipelag Skarbów” odbyła się od 17.03.2022 r. do 08.04.2022r. w 4 szkołach podstawowych gminy Pułtusk: w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 im. Klaudyny Potockiej w Pułtusk, w Zespole Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk, w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Pułtusk, w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4 im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk. Koszt realizacji programu wyniósł **23.360,00 zł**. Adresatami programu było 259 uczniów, 121 nauczycieli i 38 rodziców;

c) realizacja programu „Szkola dla Rodziców i Wychowawców” odbyła się od 01.09.2022 r. do 31.12.2022 r. i została zrealizowana w 3 szkołach podstawowych na terenie gminy Pułtusk: w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 im. Klaudyny Potockiej w Pułtusk, w Zespole Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk, w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4 im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk. Koszt realizacji programu to **14.399,87 zł**, w którym udział wzięło 53 rodziców oraz 20 uczniów.

2) Na samodzielną realizację zadań w zakresie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej prowadzonej w szkołach na terenie gminy Pułtusk przeznaczono kwotę **65.775,60 zł**. Zadania zostały zrealizowane od dnia 01.09.2022 r. do 31.12.2022 r.

a) Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Klaudyny Potockiej w Pułtusk przy ul. M. Konopnickiej 5 zrealizowała projekt „Lokalna Burza Mózgów” – koszt to 4.993,71 zł, w którym wzięło udział 30 uczniów;

b) Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk przy ul. Polnej 7 zrealizował „Gminną Galę Profilaktyki” – koszt 8.115,84 zł, w której wzięło udział 12 uczniów i 12 nauczycieli;

c) Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Pułtusk przy ul. Al. Tysiąclecia 14 przygotowała i przeprowadziła program profilaktyczny „Mądrzejsi z Trójeczka” - zajęcia z psychologiem i pedagogiem, konkurs logopedyczny oraz teatrzyk z zakresu profilaktyki - koszt 14.903,29 zł, w których wzięło udział ok. 100 uczniów;

d) Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk przy ul. New Britain 1 brała udział w spektaklach profilaktycznych: „Wspomnienie Narkomanki” - 4.000 zł dla 214 uczniów, „Szczęście za rogatką” - 1.700 zł dla 520 uczniów, spektakl edukacyjno-profilaktyczny klasy 0-3 – 1.700 zł dla 387 uczniów oraz warsztaty fotograficzne 6.026,90 zł dla 27 uczniów;

e) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przemirowie zrealizował program zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem były strategie profilaktyczne pt. „Nasze zdrowie, mamy w głowie” (wycieczka integracyjna, zajęcia z psychologiem, warsztaty z dietetykiem) w kwocie 4.968 zł dla 68 uczniów;

f) Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie zrealizowała program zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem są strategie profilaktyczne (zajęcia z pedagogiem, spektakl profilaktyczny) – koszt 4.967,99 zł dla 21 uczniów.

3) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusk w 2022 roku był organizatorem, współorganizatorem szeregu imprez sportowo - rekreacyjnych na rzecz społeczności naszego miasta. Główny cel i zadanie to zachęcanie mieszkańców Pułtuska do aktywnego spędzania wolnego czasu, rywalizacji i współzawodnictwa, promocji zdrowego stylu życia oraz integracji

społeczeństwa poprzez zdrową rywalizację sportową. Ponadto działania miały za zadanie podniesienie umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami, rozwijanie umiejętności przewidywania konsekwencji, poprawę komunikacji interpersonalnej, wzmocnienie poczucia własnej wartości.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusk otrzymał dofinansowanie w kwocie **36.994,94 zł** ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na następujące zajęcia pozalekcyjne dla dzieci, których integralnym elementem były strategie profilaktyczne:

a) „Aktywna plaża miejska bez uzależnień” – dofinansowanie w kwocie 6.999.94 zł (udział wzięło ok. 25 tys. osób w okresie od 25.06.2022 r. do 31.08.2022 r.)

b) „Sport i rekreacja jako profilaktyka uzależnień” treningi dzieci i młodzieży z terenu gminy Pułtusk (dofinansowanie w kwocie 30.000 zł dla 80 uczniów i 4 nauczycieli w okresie 01.08.2022 r. do 30.11.2022 r.)

Wszystkie powyższe działania miały za zadanie integrowanie rodzin ze społecznością lokalną oraz wspieranie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

4) Zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym gmina ze środków pochodzących za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dofinansowała 5 programów profilaktycznych i powierzyła ich realizację następującym podmiotom:

a) Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Semiramida” w Pułtusk ul. Chabrowa 8 przyznano dotację w kwocie **14.000,00 zł** na realizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniem dla 30 osób w terminie 18.08.2022 r – 27.08.2022 r.;

b) Młodzieżowemu Klubowi Sportów Walki „KAN” w Pułtusk ul. Traugutta 23 przyznano dotację w kwocie **6.000,00 zł** na realizację obozu sportowego z uwzględnieniem prowadzenia działań w obszarze aktywności fizycznej lub edukacyjno-informacyjnej dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych dla 32 osób w terminie 04.07.2022 r.- 13.07.2022 r.;

c) Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabówcu, Grabowiec 13 C przyznano dotację w kwocie **3.000,00 zł** na przygotowanie i realizację obozu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży dla 30 osób w terminie 08.07.2022 r – 10.07.2022 r.;

d) Fundacji Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” w Pułtusk, ul. Cedrowa 22 przyznano dotację w kwocie **14.000,00 zł** na realizację programu „Realizacja programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych”. W czasie realizacji programu odbywały się spotkania psychologiem oraz teatry dydaktyczne dla 85 osób w terminie 01.07.2022 r. – 15.12.2022 r.

5) W ramach prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej zakupiono pakiet materiałów profilaktycznych (broszury, ulotki, plakaty) dotyczących:

a) kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”, która miała na celu uświadomienie młodzieży i ich rodzicom jak poważne mogą być skutki nietrzeźwości podczas kierowania pojazdami. Skłaniała do reagowania w kryzysowych sytuacjach. Kosz kampanii **2.460,00 zł**. Ilość zakupionych i rozpropagowanych materiałów wyniosła 1 330 sztuk;

b) kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, która miała na celu budowanie poczucia własnej wartości u dzieci i młodzieży, aby zminimalizować ryzyko wystąpienia u nich zachowań ryzykownych

(eksperymentowania z alkoholem, narkotykami, dopalaczami). Koszt został poniesiony w 2021 r. Ilość zakupionych i rozpropagowanych materiałów wyniosła 1 325 sztuk;

c) kampanii „Dopalacze – powiedz STOP” mającej na celu poinformowanie dzieci i młodzież, jak groźne są narkotyki, dopalacze i inne substancje psychoaktywne i jakie konsekwencje dla zdrowia powodują. Kosz kampanii **2.460,00 zł**. Ilość zakupionych i rozpropagowanych materiałów wyniosła 1 380 sztuk.

Zakupiono również materiały profilaktyczne dotyczące uzależnień behawioralnych w ilości 1410 sztuk za kwotę **1.900,00 zł**. Wszystkie materiały informacyjno-edukacyjne zostały przekazane szkołom podstawowym znajdującym się na terenie gminy Pułtusk.

6) W ramach prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w placówkach oświatowych na terenie gminy organizowano następujące działania:

a) zajęcia, godziny wychowawcze, pogadanki na temat uzależnień oraz przemocy domowej na których uczniowie nabywali umiejętności reagowania na zagrożenia i przemoc oraz na temat czynników chroniących i czynników ryzyka występowania zachowań problemowych;

b) zajęcia z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk pt. „Przejawy i konsekwencje przemocy” oraz dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa;

c) zajęcia psychoedukacyjne, warsztaty na temat ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży;

d) zajęcia pozalekcyjne, rozwijające umiejętności spędzania wolnego czasu, m.in. zajęcia w ramach kół zainteresowań, wyjazdy rekreacyjno-sportowe, zawody sportowe;

e) propagowanie i promowanie zdrowego stylu życia pod hasłem „Uczeń mający możliwość odreagowania napięć i dowartościowania nie jest agresywny”;

f) spotkania rodziców z psychologiem i pedagogiem w celu wspierania ich w zadaniach wychowawczych i edukacyjnych, w dostarczaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do prawidłowego psychospołecznego rozwoju dzieci i młodzieży. Kierowano rodziców do odpowiednich instytucji i specjalistów mogących udzielić im pełnej i rzetelnej informacji w nurtujących ich problemach;

g) szereg programów profilaktycznych na temat przemocy, wartości w życiu, agresji;

h) zamieszczano informacje i materiały edukacyjne dotyczące uzależnień od alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych, przeciwdziałania przemocy;

i) szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w ramach Niebieskiej Godziny Wychowawczej;

j) udział w akcjach i kampaniach ogólnopolskich;

k) przekazywano rodzicom informacje o instytucjach udzielających pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych, zagrożeń związanych z nowymi technologiami i cyberprzemocą poprzez dystrybucję ulotek, broszur, wiadomości e-mail, dokumentów tekstowych przesyłanych drogą elektroniczną, prezentacji multimedialnych, informacji publikowanych na stronach internetowych lub Facebook.

7) Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk przeprowadziła szereg spotkań profilaktycznych w placówkach oświatowych. Poruszane zostały tematy uzależnień, przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej. Przeprowadzono liczne akcje prewencyjne dotyczące wyeliminowania z ruchu drogowego nietrzeźwych uczestników. W ramach działań profilaktycznych Komenda współpracowała z lokalnymi mediami oraz prowadziła stronę internetową oraz facebookową, na których publikowano treści o charakterze edukacyjnym.

8) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pułtuskach przeprowadziła zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży ukierunkowane na eliminowanie zachowań ryzykownych oraz przeciwdziałaniu przemocy i agresji: warsztaty psychologiczne, zajęcia psychoedukacyjne oraz konsultacje psychologiczne, pogadanki, prelekcje i warsztaty dla rodziców. Przeprowadzono dla nauczycieli szkolenie dla rady pedagogicznej na temat pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej w ramach podnoszenia kompetencji rady pedagogicznej oraz zorganizowano konferencje na temat „Depresja – poznać, zrozumieć, pomagać”.

Prowadzono także konsultacje oraz zorganizowano spotkania terapeutyczne dla dzieci i rodziców dotkniętych problemami w rodzinie związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, przemocy.

9) W ramach kształtowania świadomości dzieci i młodzieży Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtuskach prowadziło szereg zajęć artystycznych o charakterze edukacyjno-profilaktycznym: zajęcia indywidualne i grupowe, nauka gry na instrumentach, wystawy, pokazy filmowe, koncerty, spektakle teatralne.

10) W ramach edukowania sprzedawców napoi alkoholowych zostało przeprowadzone przez wyspecjalizowaną firmę „Progres – Instytut Rozwoju i Edukacji” w Rzeszowie w okresie od 02.06.2022 r. do 30.06.2022 r. szkolenie terenowe sprzedawców napojów alkoholowych. Szkolenie obejmowało wersję z tajemniczym klientem z finalizacją transakcji tak zwana próba zakupu napoju alkoholowego przez tajemniczego klienta w 20 punktach sprzedaży. Szkolenie zostało przeprowadzone w zakresie zasad odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, umiejętności asertywnego odmawiania sprzedaży alkoholi, uświadomienie konsekwencji społecznych i karno-administracyjnych z nieodpowiedzialnej sprzedaży wbrew zakazom ustawy.

Koszt szkolenia to 2.150 zł

11) Na stronach internetowych w placówkach oświatowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtuskach zostały zamieszczone informacje o działającej infolinii dla rodziców i nauczycieli potrzebujących wsparcia w zakresie cyberprzemocy i zagrożeń związanych z nowymi technologiami. Promowano również strony internetowe dotyczące problematyki uzależnień behawioralnych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

1) Zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym gmina powierza realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego innym podmiotom. W dniu 23 maja 2022 r. został ogłoszony Konkurs Ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego w 2022 roku. W Konkursie Ofert udział wzięło 5 podmiotów, którym przyznano następujące dotacje:

a) Pułtuskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Świt” w Pułtuskach, ul. Stare Miasto 28 - **30.000,00 zł** na realizację programu „Nie boimy się być razem – nauka trzeźwego stylu życia”. Termin realizacji 01.06.2022 r. do 15.12.2022 r. Zrealizowano spotkania grup pomocowych, konferencje z zakresu problematyki alkoholowej, przegląd twórczości abstynenckiej, wyjazd integracyjno-rehabilitacyjny. W realizacji programu uczestniczyło ok. 1.000 osób;

b) Uczniowski Klub Sportowy „Semiramida” w Pułtuskach, ul. Chabrowa 8 - **14.000,00 zł** na realizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniem dla 30 osób w terminie 18.08.2022 r – 27.08.2022 r.;

c) Fundacja Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” w Pułtusk, ul. Cedrowa 22 -**14.000,00 zł** na realizację programu „Realizacja programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych”. W czasie realizacji programu odbyły się spotkania z psychologiem oraz teatry dydaktyczne dla 85 osób w terminie 01.07.2022 r. – 15.12.2022 r.;

d) Młodzieżowy Klub Sportowy „KAN” w Pułtusk, ul. Traugutta 23 - **6.000,00 zł** na realizację obozu sportowego z uwzględnieniem prowadzenia działań w obszarze aktywności fizycznej lub edukacyjno-informacyjnej dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych dla 32 osób w terminie 04.07.2022 r. - 13.07.2022 r.;

e) Ochotnicza Straż Pożarna w Grabówcu, Grabówiec 13 C - **3.000,00 zł** na przygotowanie i realizację obozu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży dla 30 osób w terminie 08.07.2022 r – 10.07.2022 r.

2) W ramach wspomagania działalności instytucji sfinansowano szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk w kwocie **4.300 zł** dla 3 osób dotyczące najważniejszych zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie brali udział w szkoleniach, konferencjach on-line, webinarach, takich, jak:

1. Zagrożenia w cyberprzestrzeni dzieci i młodzieży,
2. Przemocy Domowa - nowe obowiązki samorządów z zapowiedzi nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
3. Procedura „Niebieskie Karty” – krok po kroku. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Najważniejsze propozycje zmian w projekcie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym od narkotyków i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie w środowisku lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego:

1) W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk udzielił pomocy finansowej z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny 44 rodzinom, tj. 68 osobom w rodzinach. Natomiast z powodu uzależnienia od narkotyków i substancji psychoaktywnych przez co najmniej jednego z członków rodziny objęto wsparciem 2 osoby.

2) Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gmina podejmowała w szczególności w ramach pracy powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 49 Niebieskich Kart – A, sporządzonych przez Policję – przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę. W związku z wpływającymi do Zespołu Interdyscyplinarnego sprawami odbyło się 151 spotkań grup roboczych. W ramach posiedzeń grup roboczych zostało sporządzonych 26 Niebieskich Kart – C z osobą, co do, której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i 19 Niebieskich Kart – D z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. W 2022 r. zostało zakończone 40 sprawy w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym: 6 z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań oraz 34,

gdzie ustała przemoc w rodzinie i zaistniało uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy w rodzinie po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

3) W ramach rozwijania działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy warunków życia osób i rodzin żyjących w biedzie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2022 roku realizował następujące zadania:

- pracownicy socjalni w omawianym obszarze diagnozowali potrzeby i możliwości wsparcia osób i rodzin żyjących w ubóstwie, analizowali sytuację rodzin, ustalali przyczyny ubóstwa i minimalizowali ich źródła, nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin. Ich podstawowym narzędziem była środowiskowa praca socjalna i wywiad środowiskowy,
- w ramach pracy socjalnej prowadzono rozmowy wspierające, motywujące do zmiany postaw w oparciu o pracę indywidualną z osobami i rodzinami oraz metodę kontraktu socjalnego, w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Udzielano wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa, edukacji m.in. racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi, informowano o organizacjach i instytucjach świadczących pomoc osobom rodzinom żyjących w niedostatku.

Działania pracowników socjalnych z zakresu pracy socjalnej polegały na współpracy z asystentem rodziny, kuratorami, z placówkami ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, motywowaniu do systematycznego leczenia, informowaniu o przysługujących ulgach i uprawnieniach, składaniu wniosków w sprawie objęcia leczeniem odwykowym, pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i alimentów, możliwości uregulowania zadłużeń, pomocy w sporządzaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, kierowaniu do Działu pomocy środowiskowej prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk, do placówki wsparcia dziennego - świetlicy „Słonecznikowa Brać”.

Najwięcej działań w zakresie pracy socjalnej zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny dotyczących właściwych relacji pomiędzy domownikami, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku. W sytuacjach kryzysowych występowano do sądów z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną i o zajęcie stanowiska w zakresie opieki nad małoletnimi dziećmi.

Praca socjalna była prowadzona również w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron. Kontrakt socjalny zawierany był w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Treść i sposób zawieranej w formie kontraktu socjalnego umowy były efektem indywidualnego podejścia do rodziny/osoby w oparciu o przygotowaną diagnozę. W 2022 roku zawarto 36 kontraktów socjalnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2022 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej **434 rodzinom** o liczbie **869 osób**.

Na przestrzeni 2022 roku świadczenia z pomocy społecznej w różnych formach skierowane zostały do **467 rodzin**, liczących łącznie **935 osób** w tych rodzinach.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtuskach przeprowadziła kontrolę 12 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. rozpatrzyła i zaopiniowała 35 wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtuskach skierowała do Sądu 117 wniosków, wystawiono 299 mandatów karnych oraz 313 pouczeń w związku z art. 43 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (za spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazom ustawy).

Straż Miejska w Pułtuskach również podejmowała interwencje z zakresu przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 98 przypadkach. Wystawiono 95 pouczeń dotyczących przestrzegania ustawy oraz 3 mandaty karne.

Nie było interwencji dotyczących nielegalnej reklamy lub promocji napojów alkoholowych (art. 45² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – czyli „Kto wbrew postanowieniom zawartym w art. 13¹ reklama napojów alkoholowych, prowadzi reklamę lub promocję napojów alkoholowych lub informuje o sponsorowaniu imprezy masowej, z zastrzeżeniem art. 13¹ reklama napojów alkoholowych, ust. 5 i 6, podlega grzywnie od 10.000 do 500.000 złotych”).

Podczas szkolenia terenowego sprzedawców napojów alkoholowych (wersja z tajemniczym klientem z finalizacją transakcji – próba zakupu napoju alkoholowego przez tajemniczego klienta) w 20 punktach sprzedaży nie było przypadku podania alkoholu osobie niepełnoletniej bez sprawdzenia dokumentu tożsamości.

Nie było również przypadku cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych spowodowanych złamaniem zakazu sprzedaży lub zakazu reklamy i promocji alkoholu.

7. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie Centrum Integracji Społecznej (CIS) oraz Klubu Integracji Społecznej (KISS):

W ramach zatrudnienia socjalnego dofinansowano Klub Integracji Społecznej i Samopomocy (KISS) przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtuskach, którego zadaniem była aktywizacja i integracja osób bezrobotnych z problemem alkoholowym lub zagrożonych tym problemem. Kwota dofinansowania wyniosła **7996,44 zł**. W zajęciach uczestniczyło 29 osób długotrwale bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które ze względu na swoją sytuację życiową nie były w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych, co ograniczało ich uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym (w tym 5 osób uzależnionych od alkoholu). Skierowano do wykonania prac społecznie użytecznych w wymiarze 40 godzin miesięcznie 29 osób. Osoby te objęto niżej wymienionymi działaniami:

- 1) spotkania z zakresu poradnictwa psychologicznego z elementami profilaktyki uzależnień były zrealizowane w wymiarze 25 godzin, z których skorzystało 2 osoby;
- 2) spotkania z zakresu doradztwa zawodowego były realizowane w wymiarze 25 godzin, z których skorzystało 25 osób.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wpływa niewątpliwie na ograniczanie problemów społecznych, zdrowotnych związanych z używaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych. Pozytywny wpływ w tym zakresie miało również informowanie o dostępnych miejscach i instytucjach udzielających pomocy osobom z problemami alkoholowymi, narkotykowymi, z problemami dotyczącymi uzależnień behawioralnych oraz kierowanie tych osób do miejsc specjalistycznej pomocy. Poszczególne działania były dostosowane do potrzeb lokalnej społeczności. Potrzeby te zostały zdiagnozowane na podstawie przeprowadzonej przez Oficynę Profilaktyczną w Krakowie diagnozy problemów społecznych Gminy Pułtusk w roku 2021 r.

Z uwagi na pojawiające się nowe wyzwania oraz potrzeby społeczeństwa, w kolejnych latach ważne będzie zwiększenie nakładów na kompleksowe podnoszenie świadomości społecznej na temat uzależnień oraz zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zapewnieniu im bezpieczeństwa.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Pułtusku
Beata Gemza

Sporządziła:

Edyta Tomczak/MOPS *ET*